

givet, om jeg maa udtrykke mig saaledes, et Mandat til Regjeringen til ved Affattelsen af Fællesforsatningen at kunne bringe disse særegne Gjenstande ind under Fællesforsatningens Omraade og forsaavidt som det ikke skee, saa saldt de tilbage til de særlige Landsdele. En Opstilling af dem paa den Maade vilde maaskee være den heldigste; men det vil jo ikke kunne skee i dette Dieblit, og jeg troer derfor ikke, at Fleertallet bør forandre sine Afstemninger; men derimod være fattet paa, ifald der skulde kunne fremmes Overenskomster i det Hele taget, til inden næste Behandling at gaae ind paa et Forslag af den her antydede Art. Det Samme antager jeg maa gjælde om det sidste Forslag, det nemlig, hvorved at Forandringer i denne Paragraph skulle kunne skee ved Lov. Hvad enten Forslaget bliver antaget idag eller det bliver udfudt til senere fornyet Overveelse, saa vil jeg for min Person haabe, at det tilsidst vil komme til at findes i Loven, thi jeg troer, det vil lette mange maaskee ellers vanskelige Sagers Afgjorelse siden. Jeg har saaledes søgt at vise Fleertallets Stilling ligeoverfor denne sidste Taler, hvis Fremstilling af Sagen jeg gjen-tagende skal anerkjende.

Stemroth: Jeg havde allerede i gaar Aftes begjært Ordet, især for at imødegaae den ærede Taler for Maribo Amts 4de Valgfreds (Monrad), men, da den høitærede Premierminister derefter i gaar alt har udtalt netop en Deel af, hvad jeg vilde have sagt om denne Sag, saa kunne mine Uttringer ene blive indfrænkede til nogle andre Puncter. Jeg skal knytte de Bemærkninger, jeg har at fremsøre til de Endringsforslag, der foreligge. Under Nr. 13 er det bestemt, at Monarchiets Rigsret ogsaa har at paakjende Stridigheder mellem Fællesstaten og de enkelte Statsdele, saavel som mellem disse indbyrdes. Jeg skal derom fatte mig ganske kort og kun bemærke, at jeg antager, at enhver Bestemmelse af den Art maa henføre under Fælleslovgivningen og slude sin Afgjorelse der. Det ligger ganske udenfor det, vi her have at gjøre med. Jeg troer ikke, at man nu med Held kan tage nogen Bestemmelse i den Henseende. Skal der tales om, hvilken Competence en Ret skal

have, saa troer jeg ogsaa, at det er rigtigt, at der paa samme Tid bestemmes, hvorledes Retten skal sammensættes, foruden andre Ting, og jeg formener saaledes, at en Forudafgjorelse af en af disse to Ting ikke er hensigtsmæssig eller vil være tilraadelig. Naar der fremdeles i Forslaget staaer: „samt de andre Domstole, der maatte blive oprettede til at paakjende Retsspørgsmaal, som opstaae af de Love, der ikke udelukkende angaae en enkelt Statsdeel“, saa har jeg ikke kunnet indsee, at nogen særlig Domstol i den Henseende vil være fornøden. Enhver, der skal tiltales, maa jo stilles for sit Bærning, og det følger af sig selv, at en sælles Lov gjælder for alle de enkelte Statsdele hver for sig. I Danmark, Slesvig og Holsten maae man tage Hensyn til de Love, der udgaae fra Fællesforsamlingen, og de ville jo, da de ligesuldt maae være gjældende i alle Landsdele, ikke kunne oversees af Retterne i hver af disse Landsdele for sig. Altsaa, naar Nogen er at tiltale f. Ex. enten for en Forbrydelse eller der er et civilt Retsforhold, hvor den sælles Lovgivning kommer i Betragtning, saa maa han kunne tiltales og Dom gives efter Fælleslovgivningen ved Bedkommendes Bærning ligesaa godt som nu, hvad enten dette Bærning ligger i Holsten eller i Danmark. Jeg kan altsaa ikke indsee, at saadanne særlige Domstole skulde være fornødne; jeg kan derfor for mit Bedkommende ikke stemme herfor for mit Bedkommende ikke stemme herfor for Forslaget under Nr. 13 eller for det under Nr. 14. I Forbindelse med denne Betragtning staaer en Bemærkning i Anledning af det 21de Endringsforslag. Jeg skal, da der er talt saa meget om denne Gjenstand, og da der er talt saa meget af det, jeg havde havt istude at ytre, blot indfrænke mig til det Spørgsmaal om, hvorledes, ifald man forudsætter, at der var Hællstatsfatter, disse da skulle optræves. (En Stemme: Af Statteembedsmændene). Ja, naturligtvis af Statteembedsmændene, der vare i hver Landsdeel. (Ordføreren: Af et heelt Sæt nye Statteembedsmænd). Hvad skulde det være for Mennesker? Jeg troer, at den ærede Rigsdagsmand for Maribo Amts 4de Valgfreds (Monrad) ikke vil være istand til at skabe et nyt Slags Hællstatsmennesker, som kunne bruges til denne Forretning. Men,